

Sygn. akt VIII U 1399/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jolanta Węs

Protokolant – starszy sekretarz sąd. Alicja Machnio

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2016 roku w Lublinie

sprawy J. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość składek na ubezpieczenie społeczne

na skutek odwołania J. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 21 lipca 2015 roku znak (...) - (...)

I zmienia zaskarżoną decyzję i ustala J. O., podlegającemu ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w L. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2015 roku do marca 2015 roku, obliczoną od wynagrodzenia miesięcznego w wysokości 6.000 (sześć tysięcy) złotych.

II zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz J. O. kwotę 600 (sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII U 1399/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 lipca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił dla J. O. wynagrodzenie w wysokości 1.000 zł i stwierdził, że podstawa wymiaru składek J. O. podlegającego ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. wynosi za miesiąc luty 2015 roku na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe 1.000 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne 862,90 zł, za miesiąc marzec 2015 roku na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe wynosi 833,25 zł, a podstawa na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 719,01 zł.

W uzasadnieniu wskazano, iż w ocenie organu rentowego wnioskodawca zawarł aneks do umowy o pracę na stanowisko prezesa Zarządu z wynagrodzeniem 6.000 zł wyłącznie w celu uzyskania świadczeń od wyższej podstawy wymiaru składek (decyzja k. 87-91 akt ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji złożył J. O., wnosząc o jej zmianę w całości i poprzez uznanie, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne J. O. jako pracownika u płatnika składek (...) Sp. z o.o. stanowiła kwota 6.000 zł (odwołanie k. 2-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 8-10 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

J. O. został zatrudniony w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w L. z dniem 1 września 2004 roku na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku prezesa w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 3.000 zł miesięcznie (umowa o pracę w aktach osobowych k. 26 a.s.).

Na podstawie aneksu z dnia 27 stycznia 2006 roku do umowy o pracę z dnia 1 września 2004 roku wynagrodzenie wnioskodawcy od dnia 1 lutego 2006 roku zostało ustalone na kwotę 5.000 zł miesięcznie (aneks do umowy o pracę w aktach osobowych k. 26 a.s.).

Uchwałą Zgromadzenia Wspólników z dnia 28 listopada 2006 roku wynagrodzenie wnioskodawcy na stanowisku prezesa Zarządu zostało ustalone na kwotę 6.000 zł miesięcznie (uchwała w aktach osobowych k. 26 a.s.).

Z dniem 30 listopada 2006 roku umowa o pracę zawarta pomiędzy J. O. a (...) Spółką z o.o. została rozwiązana za porozumieniem stron i wnioskodawca został wyrejestrowany z ZUS jako pracownik (podanie o rozwiązanie umowy o pracę z dnia 23 listopada 2006 roku w aktach osobowych k. 26 a.s.).

Następnie wnioskodawca pełnił w dalszym ciągu funkcję prezesa Zarządu (...) Sp. z o.o., ale bez nawiązywania stosunku pracy. Otrzymywał wówczas wynagrodzenie w kwocie 6.000 zł, które nie było oskładkowane. W dniu 17 lutego 2014 roku została zawarta z J. O. umowa o pracę na stanowisku sprzedawcy-kasjera w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem 1.000 zł miesięcznie. W dniu 26 stycznia 2015 roku został do niej zawarty aneks, zgodnie z którym wnioskodawca od dnia 1 lutego 2015 roku miał pełnić obowiązki prezesa Zarządu i sprzedawcy-kasjera w wymiarze pełnego etatu za wynagrodzeniem 6.000 zł miesięcznie. Podstawą zawarcia tego aneksu była uchwała Zgromadzenia Wspólników Spółki (...) z dnia 26 stycznia 2015 roku, na podstawie której z dniem 1 lutego 2015 roku obowiązki prezesa Spółki włączono wnioskodawcy do zakresu umowy o pracę z dnia 17 lutego 2014 roku. W imieniu Spółki aneks został zawarty przez pełnomocnika Spółki (...) (umowa o pracę, aneks, uchwała i pełnomocnictwo dla B. S. w aktach osobowych k. 26 a.s.).

Spółka (...) zajmuje się handlem detalicznym i hurtowym artykułów elektrotechnicznych, posiada jeden sklep i hurtownię, które mieszczą się w jednym pomieszczeniu przy ul. (...) w L.. Spółka zatrudnia obecnie 5 pracowników na umowy o pracę w tym wnioskodawcę i jednego stażystę. Są to sprzedawcy-kasjerzy. Praca jest na zmiany tj. od godziny 7 do 15 i od 10 do 18. Od 2014 roku wnioskodawca wraz z żoną mają po 50 % udziałów w tej spółce. Wcześniej ojciec wnioskodawcy L. O. miał większość udziałów oraz udziały miał wnioskodawca i jego żona.

W okresie od 1 lipca 1996 roku do 14 lutego 2014 roku wnioskodawca był zatrudniony jako dyrektor w wymiarze 1/2 etatu w firmie (...) PHU, która była prowadzona przez jego ojca w ramach działalności gospodarczej. Stosunek pracy ustał w wyniku śmierci pracodawcy (świadczenie pracy z dnia 25 lutego 2014 roku w aktach osobowych k. 26 a.s.).

Wnioskodawca w dniu 26 marca 2015 roku poszedł na zwolnienie lekarskie i przebywał na nim przez pół roku, a następnie przebywał na świadczeniu rehabilitacyjnym. W dniu 9 marca 2015 roku w czasie wizyty lekarskiej w Poradni Gastrologicznej stwierdzono u wnioskodawcy podejrzenie(...) i w dniu 27 marca 2015 roku wnioskodawca przeszedł operację (dokumentacja medyczna k. 34 a.s.).

Wnioskodawca wrócił do pracy 20 marca 2016 roku po zakończeniu świadczenia rehabilitacyjnego i w dalszym ciągu pracuje na tym samym stanowisku z takim samym wynagrodzeniem.

Spółka (...) jest w dobrej kondycji finansowej. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach sprzedawców-kasjerów otrzymują wynagrodzenie w kwocie około 2.000 zł netto. Wnioskodawca od dnia 1 lutego 2015 roku wykonywał obowiązki sprzedawcy – kasjera oraz jako prezes Zarządu, oprócz obowiązków związanych z prowadzeniem firmy, zajmował się również sprzedażą, marketingiem, reklamą, zamówieniami, nawiązywaniem kontaktów, podpisywaniem umów, reprezentował firmę w urzędach, bankach. Obecnie wnioskodawca w dalszym ciągu wykonuje wszystkie czynności związane z zarządaniem spółki.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody oraz zeznania wnioskodawcy J. O. (k. 23v, 38v a.s.). Dowody z dokumentów nie budziły wątpliwości oraz nie były kwestionowane przez strony toteż brak było podstaw do odmówienia im waloru wiarygodności. Sąd uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawcy, gdyż były spójne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Odwołanie wnioskodawczyni J. O. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie sprowadzał się do oceny, czy organ rentowy zasadnie obniżył podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne dla wnioskodawcy.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 11 ust. 1 i art. 12 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.: Dz. U. z 2015 roku, poz. 121) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi dla takich osób, zgodnie z przepisem art. 18 ust. 1 ustawy przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 ustawy, to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu m.in. zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe (art. 20 ust. 1 ustawy).

Członkowie zarządu spółek kapitałowych (spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjnej) mogą nawiązać stosunek pracy z podmiotem, który reprezentują. Obok stosunku korporacyjnego (którego istotą jest powołanie w skład zarządu przez uprawniony organ) wiążącego danego członka ze spółką na podstawie przepisów kodeksu spółek handlowych, spółkę i taką osobę mogą łączyć stosunki cywilnoprawne, jak i właśnie stosunek pracy.

O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy. W myśl art. 22 k.p. przez nawiązanie takiego stosunku pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Umowa o pracę wywołuje skutek nie tylko bezpośredni, ustalający wzajemne stosunki między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalszy, gdyż umówione wynagrodzenie za pracę kształtuje również stosunek ubezpieczenia społecznego, określa wysokość składki ubezpieczeniowej i w konsekwencji prowadzi do uzyskania świadczeń na odpowiednim poziomie.

Regulacją podstawową dotyczącą nawiązania stosunku pracy między spółką z ograniczoną odpowiedzialnością a członkiem zarządu jest przepis art. 210 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych (Dz.U.2013.1030 j.t. ze zm.), który stanowi, że w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników.

W sprawie niniejszej przedmiotem sporu było to, czy aneks do umowy o pracę zawarty z wnioskodawcą w dniu 26 stycznia 2015 roku był ważny i czy wnioskodawca rzeczywiście wykonywał pracę w ramach stosunku pracy jako prezes Zarządu oraz czy wynagrodzenie wnioskodawcy ustalone w aneksie do umowy o pracę na kwotę 6.000 zł było adekwatne do wykonywanych czynności. Organ rentowy zarzucał bowiem wnioskodawcy, że zawarł powyższy aneks na stanowisko prezesa Zarządu wyłącznie w celu uzyskania świadczeń od wyższej podstawy wymiaru składek.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób nie budzący wątpliwości wykazało, że wnioskodawca z dniem 1 lutego 2015 roku zawarł z pełnomocnikiem Spółki (...) aneks do umowy o pracę, podejmując zatrudnienie na stanowisku prezesa Zarządu. Nie budzi także żadnych wątpliwości Sądu, że wnioskodawca pracę tę faktycznie wykonywał, ponieważ funkcję prezesa Zarządu pełnił już od 1 września 2004 roku.

W ocenie Sądu brak jest podstaw, aby uwzględnić zarzuty organu rentowego o pozorności aneksu do umowy o pracę.

Brak jest również podstaw do stwierdzenia nieważności przedmiotowego aneksu do umowy o pracę na podstawie art. 58 § 3 kc.

Nieważność umowy, w myśl tego przepisu powinna, w ocenie Sądu, wynikać z zamiaru obejścia prawa, a w niniejszej sprawie taka okoliczność nie miała miejsca. Wnioskodawca w dacie zawierania aneksu do umowy o pracę, tj. w dniu 26 stycznia 2015 roku nie przewidywał, iż będzie musiał wkrótce korzystać ze zwolnienia lekarskiego, ponieważ (...) został u niego rozpoznany dopiero w dniu 25 marca 2015 roku.

Po szczegółowej analizie dowodów zebranych w sprawie Sąd doszedł również do przekonania, iż wynagrodzenie w kwocie 6.000 zł brutto nie było zawyżone na potrzeby uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Nakład wykonywanej przez wnioskodawcę pracy na stanowisku prezesa Zarządu oraz sprzedawcy - kasjera uzasadniał takie wynagrodzenie. Należy zauważyć, iż wynagrodzenie wnioskodawcy ustalone na kwotę 1.000 zł miesięcznie dotyczyło okresu zatrudnienia na stanowisku sprzedawcy – kasjera w wymiarze 1/2 etatu. Natomiast od dnia 1 lutego 2015 roku wnioskodawcy powierzono dodatkowo obowiązki prezesa Zarządu oraz ustalono wymiar czasu pracy na pełny etat. W takiej sytuacji nie można przyjąć, iż wynagrodzenie w kwocie 6.000 zł było wygórowane, ponieważ wnioskodawca jako prezes oprócz obowiązków związanych z prowadzeniem firmy, zajmował się również sprzedażą, marketingiem, reklamą, zamówieniami, nawiązywaniem kontaktów, podpisywaniem umów, reprezentował firmę w urzędach, bankach. Jednocześnie wykonywał obowiązki sprzedawcy – kasjera.

Należy również podkreślić, iż wynagrodzenie to zostało ustalone w takiej samej wysokości jak w listopadzie 2006 roku, kiedy to wnioskodawca pełnił funkcję prezesa Zarządu za wynagrodzeniem 6.000 zł miesięcznie.

Przy tak ustalonych okolicznościach sprawy należy stwierdzić, że zaskarżona decyzja ustalająca dla wnioskodawcy wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu wykonywania umowy o pracę w (...) Sp. z o.o. od lutego 2015 roku na kwotę 1.000 zł, jest nieprawidłowa. W ocenie Sądu ZUS bezpodstawnie uznał, że w sprawie doszło do ustalenia rażąco wysokiego wynagrodzenia, a czynność prawna zakwestionowana przez ZUS nie była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Wynagrodzenie wnioskodawcy w kwocie 1.000 zł byłoby, w ocenie Sądu, zbyt niskie, w sytuacji samodzielnego kierowania przez niego spółką.

Wprawdzie w orzecznictwie sądowym uważa się, iż ustalenie rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę w konkretnej sytuacji może być uznane za nieważne z mocy art. 58 § 3 kc w zw. z art. 300 kp jako dokonane z naruszeniem zasad współżycia społecznego, jednakże - w ocenie Sądu - w niniejszej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca. Okoliczności niniejszej sprawy wskazują, iż zakwestionowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wysokość wynagrodzenia, stanowiąca podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, została wypłacona na podstawie umowy zgodnej z prawem, zasadami współżycia społecznego i nie zmierzała do obejścia prawa.

Dlatego też, biorąc pod uwagę taki układ okoliczności faktycznych, Sąd nie znalazł podstaw by kwestionować aneks do umowy o pracę wnioskodawcy i wysokość jego wynagrodzenia i nie uwzględnił zarzutów organu rentowego. Wobec powyższego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że dla J. O. podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe a także ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2015 roku do marca 2015 roku powinna zostać obliczona od wynagrodzenia miesięcznego w wysokości 6.000 zł.

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu uzasadnia przepis art. 98 kpc w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 roku, poz. 461 ze zm.).